Образ Захара Беркута (за повістю «Захар Беркут»). 7 клас

У першій половині XIII століття монголо-татарські орди, очолювані Батиєм, захопили Київ і попрямували через Карпати в Угорщину. Вояка Батий вогнем і мечем плюндрував землю Галицької Русі. Але мужньо боронився український народ. Про один з епізодів героїчної боротьби наших далеких предків із монголо-татарською ордою розповідає Іван Франко в повісті «Захар Беркут».

Служіння народові було метою життя дев'яносторічного Захара. Усе своє життя віддав він громаді. Дізнавшись про наближення ворога, Захар радить тухольцям не просто відбити, а розгромити монголо-татарів. Старого Беркута хвилює не тільки небезпека, що нависла над Тухлею, а й те, що вона загрожує сусіднім селам. То ж, заручившись допомогою сусідів, послухавши поради Захара, громада вирішує розгромити ворога в тухольській долині. Саме в цю складну хвилину старий Беркут отримує звістку про те, що його син Максим живим захоплений у полон. Захар не йме віри цим словам: Максим краще дасть себе порубати, ніж віддасться в неволю. Але Максим боровся сміливо, і лише підступом та силою вдалося взяти його та закувати в залізні пута.

На душі в Захара Беркута туга та тривога: небезпека загрожує громаді, син у полоні, як воно буде? Та чи здобудуть вони перемогу? Сама природа ніби передчуває біду: ревуть тури, виють вовки, навіть земля глухо стугонить.

Захар Беркут усвідомлює свій обов'язок ватажка навіть тоді, коли боярин Тугар Вовк пропонує тухольцям випустити монголів із долини, а за це віддати полоненого Максима живим. Люди розуміють, який біль крає зараз батьківське серце Захара, і пропонують прийняти пропозицію. Але старий Беркут у цей час — насамперед громадський ватажок. Він відмовляється, тому що звільнені монголи обов'язково підуть нищити сусідів, які зовсім не готові до бою Й зазнають ще страшніших втрат. Захар підкорює батьківські почуття громадським інтересам і твердо відповідає монгольському посланцеві: «Або ми всі загинемо, або ви всі — іншого вибору нема».

У героїчній боротьбі тухольцям пощастило розбити монголо-татар, та залишилася ще купка ворогів, які потопали. Серед них були ворожий воєначальник Бурунда й Максим Беркут.

Вороги просять відпустити їх в обмін на життя молодого Беркута. І цього разу Захар незламний. Приборкавши батьківські почуття, він розуміє, що звільнені монголи не простять загибелі свого війська й наведуть на Тухлю ще більшу силу. «Нехай радше гине

мій син, ніж задля нього має уйти хоч один ворог нашого краю!» — каже старий Беркут і своєю рукою посилає величезний камінь у купу ворогів, де був і його син. Але не витримало серце батька: Захар «тремтів, мов мала дитина, і, закривши лице руками, ридав тяжко». Його можна зрозуміти. Але в грізний для народу час старий Беркут показав надзвичайну твердість, стійкість, силу духу.

У своїй останній промові перед громадою Захар Беркут зазначає, що тухольці перемогли не лише завдяки зброї, а й за допомогою мудрості, згуртованості, дружби. Слова старого Беркута звучать як заповіт нащадкам: «Доки будете жити в громадському порядку, дружно держатися купи, незламно стояти всі за одного, а один за всіх, доти ніяка ворожа сила не побідить вас».

Іван Франко втілив в образі Захара Беркута мудрість народу, його прагнення жити в злагоді та мирі. Своєю повістю Великий Каменяр закликає нас любити свій народ і свою країну, яка стільки страждала, а ще більш за все цінувати згуртованість і єдність, які роблять будь-яку громаду непереможною.